

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานของมันสำปะหลังในประเทศไทย

โดย

นางสาวกฤษณา ไตรญาณ

พฤษภาคม 2542

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ

ภาควิชา / คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานของมันสำปะหลังในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของมันสำปะหลังในประเทศไทย 3) เพื่อศึกษานโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่ออุปทานของมันสำปะหลังในประเทศไทย

การศึกษาเรื่องนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิตั้งแต่ปีเพาะปลูก 2516/17 ถึง 2537/38 มาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานของมันสำปะหลังโดยใช้วิธีถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า สมการอุปทานมันสำปะหลังแบบล็อกคู่ (Double-log form) กับปัจจัย 3 ชนิด ได้แก่ พื้นที่เพาะปลูก ราคา มันอัดเม็ดที่ได้รับ และนโยบายการเพาะปลูก ยางพาราทดแทนมันสำปะหลังมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพื้นที่เพาะปลูกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนราคา มันอัดเม็ดและนโยบายยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งเป็นปัจจัยทั้ง 3 ชนิด สามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ของสมการร้อยละ 98.17 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.83 เป็นอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาระบุไว้ในสมการ

ความยืดหยุ่นของอุปทานมันสำปะหลังในปีปัจจุบันที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูก ราคามันอัดเม็ดที่ได้รับในปีที่ผ่านมา และนโยบายการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในปีปัจจุบันเท่ากับ 0.98 และ 0.13 ตามลำดับ ซึ่งความยืดหยุ่นมีลักษณะเป็นแบบยืดหยุ่นน้อย

จากผลของรัฐบาลที่ใช้นโยบายลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง โดยคัดเลือกพืชที่ใช้ปลูกทดแทนมันสำปะหลัง โดยให้หันมาเน้นกิจกรรมการเกษตรที่ถาวรมากขึ้น ได้แก่ การปลูกผลไม้ ไม้ยืนต้น และการเลี้ยงสัตว์ และยังมีพืชไร่บางชนิดที่มีฤดูทางการตลาดอยู่ในเกณฑ์ดีพอสมควรและเหมาะสมที่จะให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชทดแทนในพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1 ล้านไร่ และได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกษตรร่วม (Common Agricultural Policy Reforms: CAP Reforms) ของกลุ่มประชาคมยุโรป โดยการลดราคาสินค้าธัญญาพืชที่ใช้ทดแทนมันอัดเม็ดลง มีผลทำให้ราคามันอัดเม็ดลดลงตามไปด้วย